

Går ikke til kjernen

Atle Austad
psykologspesialist

De som mener jeg presenterer faktafeil i intervjuet "Ingen justismordjeger", forholder seg i liten grad til kjernen i min kritikk av systemet for oppnevning av rettssakkyndige.

Svein Øverland og Gunnar Johannessen påpeker i psykologtidsskriftet.no 8. april det de mener er faktafeil i intervjuet Ingen justismordjeger. Jeg kjenner godt til de formelle reglene for oppnevning av sakkyndige for retten. Spørsmålet er om reglene i praksis fungerer slik de er ment. Mine erfaringer tilsier at de ikke alltid gjør det. Det var det jeg forsøkte å få fram da Psykologtidsskriftet presenterte min befatning med Baneheia-saken i aprilutgaven

Det er på det rene at det er domstolen som oppnevner sakkyndige, slik Øverland og Johannessen påpeker. Men jeg har klare holdepunkter for at eksempelvis statsadvokaten vil kunne gi uttrykk for oppfatninger om hvilke sakkyndige som bør utnevnes i enkeltsaker. Et eksempel er brev fra Hedmark og Oppland Statsadvokater til Valdres tingrett av 8. desember 2017, der jeg frarådes som sakkyndig i en aktuell sak, blant annet fordi jeg «... sies å være kontroversiell bl.a. ved at han (Atle Austad, red. anm.) offentlig har gått ut og hevdet at Viggo Kristiansen (som han har til behandling) er uskyldig dømt i Baneheia-saken. Dersom det skulle være behov for det, vil en komme tilbake med forslag om en annen sakkyndig.»

At psykiater Gunnar Johannessen er en av dem som kommenterer min uttalelse i Psykologtidsskriftet, er interessant. Han er den i Den rettsmedisinske kommisjon (DRK) som har gått sterkest ut for å diskvalifisere meg som fagperson. 28. august 2014 ble han intervjuet i avisa Fædrelandsvennen i egenskap av sin rolle som nestleder i DRK. Johannessen var tydelig i sin kritikk av meg. Han mente jeg ikke kunne behandle Viggo Kristiansen så lenge jeg mente han er uskyldig dømt: «Kristiansen er av norsk lagmannsrett dømt for å ha begått alvorlige seksuelle overgrep mot barn og deretter drept barna. Psykologen vil da ikke kunne gå inn for å kurere Viggo Kristiansen med den problemstillingen. Han vil i stedet være med på å støtte opp om Kristiansens syn på at han ikke har gjort noe galt», uttalte han til Fædrelandsvennen den gangen. Jeg oppfatter at Johannessen i dette tilfellet går ut over sin rolle i DRK, noe jeg finner lite tillitvekkende.

Uttalelsen fra Johannessen står i sterk kontrast til uttalelse fra Fagetisk råd (FER) i Psykologforeningen. Etter en klage på meg fra Ada Sofie Austegard, mor til det ene offeret i Baneheia-saken, svarte FER i 2015 at jeg var forpliktet til å varsle. Også Fylkesmannen i Oslo og Akershus har sett nærmere på min rolle og konkluderte med at min behandling av Viggo Kristiansen i perioden etter 2010, da jeg hadde begynt å bli skeptisk til dommen, «ikke er i strid med god praksis», at jeg ikke har «brutt forsvarlighetskravet i helsepersonelloven § 4». Fylkesmannen uttaler eksplisitt at jeg ikke deltok aktivt i arbeidet med å få gjenopptatt pasientens straffesak, og derfor ikke kom i noen dobbeltrolle overfor pasienten.

Jeg står fast ved at min holdning til dommen mot Viggo Kristiansen har hatt betydning for at jeg ikke har fått sakkyndighetsoppdrag etter at min skepsis til bevisene ble kjent, og at de som mener jeg presenterer faktafeil i Ingen justismordjeger, i liten grad forholder seg til kjernen i min kritikk av systemet for oppnevning av rettssakkyndige.

Psykiater Gunnar Johannessen har fått tilbud om samtidig imøtegåelse av dette innlegget, men han har ikke ønsket å benytte seg av denne muligheten.

Referanser

- Dymbe, A.I. (2017). Brev fra Hedmark og Oppland Statsadvokater til Valdres tingrett av 8. desember, referanse: 13319581 145/16 - 111
- Kristensen, E. (2014). – Hva psykologen mener om Kristiansens skyld, er uinteressant for rettsapparatet. *Fædrelandsvennen*. <https://www.fvn.no/nyheter/lokalt/i/4Q30V/hva-psykologen-mener-om-kristiansens-skyld-er-uinteressant-for-rettsapparatet>
- Helmikstøl, Ø. (2015). *Plikt til å varsle*. *Tidsskrift for Norsk psykologforening*, 52(4), 338 - 340. <https://psykologtidsskriftet.no/nyheter/2015/04/plikt-til-varsle>
- Fylkesmannen i Oslo og Akershus (2015). Avslutning av tilsynssak av 24. mars, referanse: 2014/11525 - 29 H-ROP